

๑๙

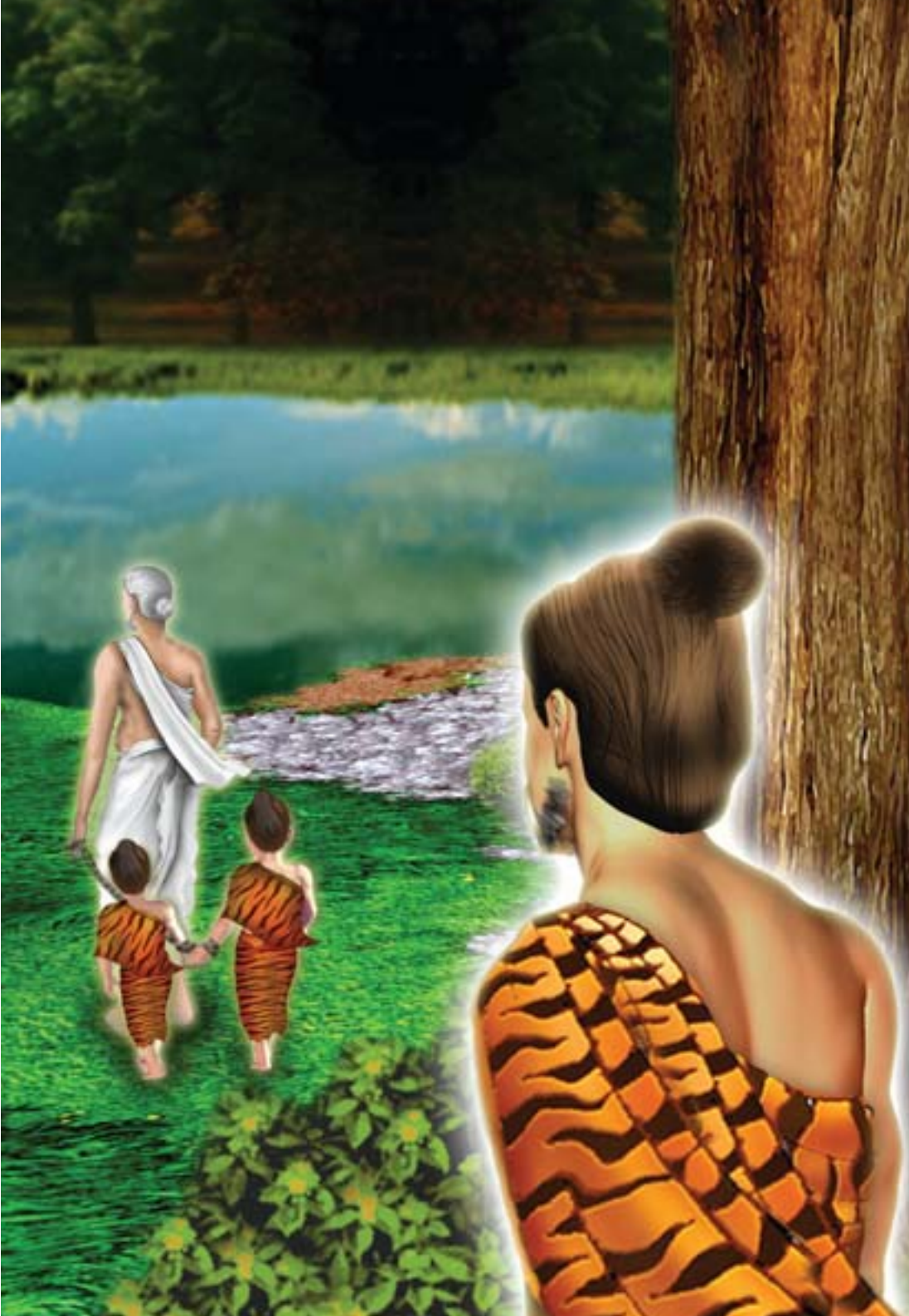

เว ส สั น ต ร ช า ต ก

ต อ น ที่ ๑ ๑

(บ ริ จ า ค กั ณ ฑ า ช า ลี)

ดูก่อนพ่อชาลีลูกรัก พ่อจงมาเพิ่มพูนบารมีของพ่อ
ให้เต็ม จงช่วยโสทรจสรงหทัยของพ่อให้เย็นชุ่มฉ่ำ ลูกรัก ขอลูก
จงทำตามคำของพ่อ ขอลูกทั้งสองจงเป็นดั่งยานนาวาของพ่อ
ไม่หวั่นไหวต่อสาครคือภพ เมื่อพ่อข้ามฝั่งคือชาติแล้ว จักยัง
มนุษย์ และเทวดาทั้งหลายให้ข้ามพ้นด้วย

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๑ (ปริจาคกัณหาชาลี)

๑๖๗

มนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมาแล้วต่างต้องตาย แม้แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นเลิศกว่าใครในภพสาม ยังต้องทอดทิ้งพระวรกายดับขันธปรินิพพานไป ดังนั้นเราต้องหมั่นนึกถึงความตายเสมอ จะได้ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต และเร่งชวนช่วยสร้างความดีในทุกรูปแบบ สิ่งใดที่ไม่เป็นสาระ ควรปลดปล่อยวาง ให้ใจหลุดพ้นจากความยึดมั่นถือมั่นในคน สัตว์ สิ่งของ อันเป็นสิ่งไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และเป็นอนัตตา มุ่งแสวงหาสิ่งที่เป็นนิจจัง เป็นสุขัง เป็นอัตตา คือ พระรัตนตรัย ภายในตัวของเรา ให้พิจารณาปล่อยวางอย่างหนึ่ง เพื่อมุ่งเข้าหาอีกอย่างหนึ่ง ที่เป็นสาระแก่นสารที่แท้จริงกันทุกคน

พระเวสสันดรได้กล่าวสุนทรพจน์ไว้ว่า

“ดูก่อนพ่อชาลิลูกรัก พ่อจงมาเพิ่มพูนบารมีของพ่อให้เต็ม จงช่วยโสรจสรงหทัยของพ่อให้เย็นชุ่มฉ่ำ ลูกรัก ขอลูกจงทำตามคำของพ่อ ขอลูกทั้งสองจงเป็นดั่งยานนาวาของพ่อ ไม่หวั่นไหวต่อสาครคือภพ เมื่อพ่อข้ามฝั่งคือชาติแล้ว จักยังมนุษย์ และเทวดาทั้งหลายให้ข้ามพ้นด้วย”

ผู้ที่ปรารถนาพุทธภูมิหวังจะสร้างบารมีให้แกร่งบเพื่การตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่ทำกันง่ายๆ ต้องอาศัยกำลังใจที่สูงส่งจริงๆ ไม่ใช่ทำเล่นๆ ชาติไหนมีอารมณ์ก็สร้างบารมี

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๑ (ปริชาดกัณหาชาลี)

๑๖๘

ชาติไหนไม่พร้อมก็ไม่สร้าง อย่างนี้ไม่ถูกต้องนัก นักสร้างบารมี
ผู้เป็นนิยตโพธิสัตว์ที่แท้จริงนั้น ท่านจะสั่งสมบุญทุกวัน ทุกเวลา
นาที ทุกที และทุกภพทุกชาติ คือ เกิดมาสร้างบารมีอย่างเดียว
เท่านั้น อย่างอื่นถือว่าเป็นเรื่องรอง เมื่อพูดถึงเฉพาะท่านบารมี
ท่านยอมสละได้กระทั่งเลือดเนื้อ และชีวิต ท่านทำถึงขนาดนั้น
เพราะฉะนั้นการบริจาคบุตรธิดาเป็นทาน จึงเป็นสิ่งที่เหนือวิสัย
ของชาวโลกทั่วไป แต่ไม่เหนือวิสัยของพระโพธิสัตว์

*ครั้งที่แล้ว พระเวสสันดรตรัสว่า จะมอบพระกุมาร
และพระกุมารีทั้งสองให้พราหมณ์ชุกที่เดินทางดั้นด้นมาขอ
ฝ่ายพระชาลิราชกุมาร และพระกัณหาชินาราชกุมารารู้ว่า พระบิดา
จะต้องบริจาคตัวให้กับชุกอย่างแน่นอน ก็ขนลุกชูชัน ตกใจ
กลัวหวาดหวั่นไปตามๆ กัน พี่ชายรีบจับแขนน้องสาว พวก
กันเสด็จไปหลังบรรณศาลา แล้วหนีไปหลบซ่อนอยู่ที่พุ่มไม้ด้วย
ความตกใจกลัว ต่างวิ่งไปวิ่งมาหวังว่าจะหาสถานที่ที่ชุกมอง
ไม่เห็น หาไม่เจอ จากนั้นพากันลงไปยังนอนอยู่ในสระโบกขรณี เอา
ใบบัววางไว้บนพระเศียร ยืนขาล้น น้ำตาไหลอาบแก้มอยู่ในน้ำ

ฝ่ายชุกไม่เห็นสองกุมาร จึงพูดรุกรานกระทบบกระเทียบ

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๑ (ปริชาดกัณหาชาลี)

๑๖๕

พระโพธิสัตว์ว่า “พระเวสสันดรผู้เจริญ พระองค์ประทาน พระโอรสพระธิดาแก่ข้าพระองค์เพียงด้วยวาจา แต่พระองค์ กลับให้สัญญาณโปกไม้โปกมือ ให้พระโอรสพระธิดาหนีไปหลบ ซ่อนเสีย แล้วมานั่งทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ คนพุดมฺสาเช่นพระองค์ เห็นจะไม่มีในโลกอีกแล้ว”

พระเวสสันดรทรงดำริว่า เด็กทั้งสองคงจกหนีไปเสียแล้ว จึงเสด็จลุกขึ้นไปหลังบรรณศาลา ทรงรู้ว่าพระโอรสพระธิดา เสด็จไปยืนอยู่ในสระโบกขรณี จึงตรัสเรียกว่า “ดูก่อนพ่อชาลี ลูกรัก พ่อจงมาเพิ่มพูนบารมีของพ่อให้เต็ม จงช่วยโสรัจ-สรงหทัยของพ่อให้เย็นฉ่ำ จงทำตามคำของพ่อ ขอเจ้าทั้งสอง จงเป็นดั่งยานนาวาของพ่อ ไม่หวั่นไหวต่อสาคร คือ ภพ พ่อจัก ข้ามฝั่ง คือ ชาติ แล้วยังมนุษย์และเทวดาให้ข้ามด้วย”

พระชาลีราชกุมารได้ทรงสดับพระดำรัสของพระราช-บิดาเช่นนั้น จึงตัดสินใจเด็ดขาด ประารถนาจะให้ความประสงค์ ของพระบิดากลายเป็นจริง ทรงคิดว่า พราหมณ์เฒ่าคนนี้จะ ทำตามใจชอบเถิด จะเอาเราไปเป็นข้าทาสบริวาร ทำร้ายร่างกาย หรือทรมานเราอย่างไร ก็จะยอมทนทุกอย่าง แต่เราจะไม่ทำให้ พระบิดาลำบากพระทัยเด็ดขาด จากนั้นพระกุมารได้ไพล่พระ-เศียรแหวกใบบัวออกมา ขึ้นจากน้ำ หมอบลงแทบพระบาท เบื้องขวาของพระบิดา สวมกอดข้อพระบาทไว้มั่น ทรงกันแสง

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๑ (ปริจาคกัณหาชาลี)

๑๗๐

ด้วยความรักที่มีต่อพระองค์

พระโพธิสัตว์ตรัสถามพระชาลีว่า “ลูกรัก น้องหญิงของลูกไปไหนเสียล่ะ” พระชาลีทูลว่า “ข้าแต่พระราชาบิดา ธรรมดาว่าสัตว์ทั้งหลาย เมื่อภัยเกิดขึ้นก็ย่อมรักษาตัว ไม่ปรารถนาที่จะออกมาพบ แม้กระทั่งพระบิดาผู้ให้กำเนิด” พระโพธิสัตว์ทรงพลบโยนพระธิดาซึ่งยังอยู่ในน้ำว่า “ลูกกัณหาเอ๋ย ลูกจงออกมาเถิด จงมาเพิ่มพูนทานบารมีของพ่อให้เต็ม จงช่วยรอดภัยของพ่อให้เย็นฉ่ำ ขอลูกจงเป็นดั่งยานนาวาของพ่อ พ่อจักข้ามฝั่งคือ ชาติ จักยกทั้งมนุษย์ และเทวดาทั้งหลาย ให้ข้ามพ้นจากภัยในสังสารวัฏ”

พระกัณหาชินาราชกุมารีทรงสดับพระดำรัสของพระราชบิดา ก็ตัดสินใจเด็ดเดี่ยวเช่นกัน ได้ขึ้นจากสระน้ำมาหมอบลงแทบพระบาทเบี่ยงซ้ายของพระบิดา แล้วทอดข้อพระบาทไว้มั่น พร้อมกับกั้นแสงด้วยความอาลัยอาวรณ ไม่อยากจากพระบิดาไป พระเวสสันดรแนะนำพระโอรสว่า “ชาลีลูกรัก ถ้าลูกปรารถนาจะเป็นไท ลูกควรให้ทองคำ ๑,๐๐๐ ลี้ม แก่พราหมณ์ชุกจึงจะเป็นไทได้ ส่วนน้องสาวของลูกเป็นผู้ทรงอุดมรูป หาดหญิงใดในชมพูทวีปเสมอเหมือนได้ยาก ถ้าใครปรารถนาจะทำน้องสาวของเธอให้เป็นไท ก็พึงให้ทาสชาย ทาสหญิง ช้าง ม้า โค อย่างละ ๑๐๐ และทองคำ ๑๐๐ ลี้ม

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๑ (ปริจาคกัณหาชาลี)

๑๗๑

แกชูชก น้องของเธอจึงจะเป็นไทได้”

ครั้นพระเวสสันดรโพธิสัตว์ทรงกำหนดราคาพระโอรส พระธิดาอย่างนี้แล้ว ทรงจับพระเด้าน้ำพลางหลังน้ำลงในมือชูชก พร้อมกับตรัสว่า “ดูก่อนพราหมณ์ผู้เจริญ ถึงแม้ว่าเราจะรัก บุตรธิดามากเพียงไร แต่พระสัพพัญญุตญาณอันประเสริฐ ที่เรา ประราธนามานานนับภพนับชาติไม่ถ้วน ย่อมเป็นที่รักยิ่งกว่า บุตรและธิดา ผู้เป็นที่รักกว่าร้อยเท่าพันเท่าแสนเท่า” หลังพระ- ดำรัสแผ่นดินใหญ่หนา ๒๔๐,๐๐๐ โยชน์ ก็อึกทึกกึกก้องคำราม ลั่นสะเทือน

ด้วยเดชแห่งทานบารมีในครั้งนั้น สาครก็กระเพื่อม ลีเนรุราชบรรพตก็น้อมยอดลงไปทางเขาวงกต ท้าวลักกเทวราช ทรงปรบพระหัตถ์ มหาพรหมได้ประทานสาธุการ เทวดาทั้งหมด ก็อนุโมทนาสาธุการ ได้เกิดโกลาหลเป็นอันเดียวกันจนถึงพรหม- โลก ไฟคำรามลั่นพร้อมกับเสียงปฐพีให้ฝนตกลงชั่วขณะ สายฟ้าแลบในสมัยมิใช่กาล ลัตว์จตุบาทมีราชสีห์เป็นต้น ที่อยู่ในหิมวันตประเทศ ได้บันลือเสียงเป็นอันเดียวกัน ทัวทั้ง หิมวันต์ก็เกิดเหตุอัศจรรย์อันไม่เคยบังเกิดมีมาก่อน

ครั้นพระโพธิสัตว์เจ้าทรงบำเพ็ญปุตตทานแล้ว เกิด ความปีติโลมณัสในใจว่า “โอ ทานของเรา เราได้ให้ดีแล้วหนอ”

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๑ (ปริจาคกัณหาชาลี)

๑๓๒

ทรงทอดพระเนตรดูพระกุมารพระกุมารี่ ซึ่งมีใจเด็ดเดี่ยวดุจ
พระองค์ แต่ก็ยังกันแสงอยู่ ด้วยความคิดถึงพระบิดาที่จำต้อง
จากไป ฝ่ายชูชกเข้าไปเอาพินักัดเถาว์ลัยถือมาผูกพระหัตถ์
ขวาของพระชาลีกุมารและพระหัตถ์ซ้ายของพระกัณหาชินากุมารี่
ถือปลายเถาว์ลัยไว้ แล้วเขียนตีต่อหน้าพระเวสสันดร สั่งให้ทั้งสอง
หยุดร้องให้ จากนั้นก็ฉุดดึงพระกุมารทั้งสองออกจากป่าไป

นี่เป็นตอนหนึ่งของการปริจาคปุตตทาน คือ พระโอรส
และพระธิดาเป็นทาน เมื่อพวกเราได้ยินได้ฟังแล้ว อย่าเข้าใจผิด
คิดว่า การสละลูกเป็นทานเป็นการทรมานหรือโยนความทุกข์
ให้กับลูกเพื่อหวังความสุขให้กับตนเองหรือเพื่อหวังอะไรอย่างอื่น
เพราะพูดถึงเรื่องการให้ทานเพื่อจะมาเป็นพระลัมมัลัมพพุทธเจ้า
มันเป็นเรื่องทีละเอียดย่อย ทานที่พระองค์ทำในครั้งนี่ เป็น
มหาทานบารมีที่จะทำให้บารมีของพระองค์เต็มเปี่ยม

ส่วนพระโอรส และพระธิดาไม่ได้ถูกพระเวสสันดรขับไล่
หรือบีบบังคับให้พราหมณ์ชูชกเพราะความรังเกียจ แต่เป็น
ความยินยอมพร้อมใจของทั้งสองฝ่าย ทั้งพระบิดาและพระ-
โอรสพระธิดาที่จะทำความปรารถนาของพระบิดาให้เต็มเปี่ยม
อีกทั้งพระโอรสพระธิดาทั้งสองก็มีชาติเชื้อของนักสร้างบารมีด้วย
มีธาตุของผู้มีพระนิพพานเป็นเป้าหมายเหมือนกัน และก็เคย
สร้างบารมีร่วมกันมานับภพนับชาติไม่ถ้วนแล้ว

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๑ (ปริจาคกัณหาชาลี)

๑๓๓

เพราะฉะนั้น ต้องใช้สติปัญญาพิจารณาไตร่ตรองกันให้ดี จะได้ไม่สับสนหรือเข้าใจผิด เมื่อเข้าใจถูกต้อง จะได้ชื่นชมใน วิจารณ์อันยิ่งใหญ่ของพระโอรสพระธิดาทั้งสอง ที่หวังจะเป็น ส่วนหนึ่งในการยังความปรารถนาของพระโพธิสัตว์ให้เต็มเปี่ยม คือ ได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณในอนาคตกาล

